

Escola de Ciclisme i Mobilitat Sostenible

Una proposta feta per Alice Mattioli pel Concurs d'Idees Insight Penedès 2024.

Contacte: lilica.mattioli@gmail.com

Introducció

Des de ben petita, sempre he fet servir la bicicleta per anar a tot arreu. Però només ara, amb 18 anys i després d'apuntar-me a l'autoescola, estic aprenent sobre els meus drets i responsabilitats com a ciclista. Aquesta realització m'ha fet pensar en la importància d'impartir una educació primerenca en l'ús de la bicicleta als nens. Mai no se m'havia ensenyat a anar amb bicicleta pel costat de la carretera amb seguretat, o fins i tot que és il·legal circular per les voreres.

Més enllà de ser un mitjà de transport sostenible, anar amb bicicleta promou un estil de vida saludable i actiu. Aquesta proposta introdueix un programa obligatori sobre l'ús de la bicicleta i la seguretat viària per als nens d'educació primària. Aquest "escola de ciclisme" ensenyaria als nens les bases del transport sostenible, la seguretat viària i habilitats pràctiques per moure's amb seguretat, ja sigui com a ciclistes, vianants o usuaris de transport públic.

La Idea

La meva proposta és crear una classe extracurricular o obligatòria per als nens d'educació primària, amb un seguiment a l'ESO, on puguin aprendre a utilitzar la bicicleta correctament i adquirir coneixements sobre els seus drets i responsabilitats com a usuaris de la via.

Objectius Específics

1. **Classes Teòriques i Pràctiques:** El programa inclouria lliçons teòriques sobre les normes de trànsit i la seguretat viària per a ciclistes, seguides de classes pràctiques on els nens podrien aplicar els coneixements en un entorn segur.
2. **Integració en el Currículum Educatiu:** Aquest programa podria ser part del currículum d'educació física o funcionar com una assignatura independent.
3. **Avaluació de Coneixements i Habilitats:** Com en un examen teòric de conduir, els nens completarien una prova pràctica per demostrar els seus coneixements de seguretat viària i habilitats amb la bicicleta.

Pla d'Implementació

- **Educació Física a Primària:** Introduir l'ús de la bicicleta com a part de l'educació física, centrades a perfeccionar les habilitats bàsiques de conducció.

- **Educació Viària Ampliada a Primària i Secundària:** Afegir una formació més avançada en seguretat per a ciclistes a les charles d'educació viària existents, cobrint la seguretat per als ciclistes de vies urbanes per als més joves i la seguretat interurbana en els cursos superiors.
- **Bases de l'Ús del Transport Públic:** Incloure lliçons bàsiques sobre l'ús segur del transport públic, com la seguretat a les andanes, la compra de bitllets adequats, i trobar la millor ruta.
- **Examen Pràctic de la Bicicleta a l'Escola:** Seguint el model holandès, els alumnes realitzarien un examen pràctic per assegurar que han adquirit les habilitats i coneixements ensenyats.

Beneficis del Programa

Reducció d'Accidents i Millora de la Seguretat Viària:

- Menys accidents de ciclistes i vianants: Els nens en bicicleta són un dels grups més vulnerables a la carretera. Aquest programa ajudaria a reduir els accidents dotant-los de les habilitats necessàries per desplaçar-se amb seguretat.
- L'educació com a eina de transformació social: Els nens sovint comparteixen el que aprenen amb les seves famílies, fomentant un canvi de mentalitat social cap al transport sostenible.
- Un futur de conductors conscients: Si aquesta idea s'implementa, s'assegura un futur on els conductors coneixen millor el comportament adequat al voltant de ciclistes, reduint així els accidents relacionats amb bicicletes.

Promoció del Transport Sostenible:

- Foment d'hàbits sostenibles: Ensenyar als nens a utilitzar bicicletes des de ben petits pot establir hàbits sostenibles per a tota la vida, reduint la dependència del cotxe i contribuint a l'acció climàtica.
- Construcció d'una cultura del ciclisme: Aquest programa podria ajudar a fomentar una cultura de ciclisme similar a la dels Països Baixos o Dinamarca, contribuint a reduir la contaminació i a millorar la qualitat de vida urbana.

Mobilitat Incrementada per a Tots els Grups Socioeconòmics:

- Accés igualitari a la mobilitat: L'educació en bicicleta pot proporcionar opcions de transport sostenible per a nens de tots els contextos socioeconòmics, especialment per a aquells sense accés a vehicles privats.

Seguretat Viària com a Part del Currículum Principal:

- En Línia amb l'objectiu "Visió Zero" de la UE: La inclusió de l'educació en ciclisme als currículums escolars s'alinea amb l'objectiu Visió Zero de la UE, que busca eliminar les

morts per accident de trànsit. Espanya podria avançar cap a aquest objectiu implementant l'educació primerenca dels futurs usuaris de les vies.

- Exemples d'Altres Països Europeus: Els països amb programes estructurats d'educació en ciclisme per a nens han vist una reducció significativa dels accidents relacionats amb bicicletes, fent d'aquest un model digne d'imitar a Espanya.

Inspiració i Models Existents

Aquesta idea s'inspira en els programes obligatoris d'entrenament en bicicleta als Països Baixos, on els nens reben una formació completa en seguretat viària i ús d'infraestructures amigues per a bicicletes. Aquest model ha contribuït tant a un alt nivell de seguretat com a una cultura profundament arrelada de mobilitat sostenible.

Temàtiques Relacionades (ODS)

3: Salut i Benestar → Promoció de la Salut Física i Mental: Fomentar l'ús de la bicicleta com a mitjà de transport millora la salut cardiovascular i mental dels nens. A més, la reducció de la dependència dels cotxes millora la qualitat de l'aire, beneficiant la salut pública.

4: Educació de Qualitat → Educació Inclusiva i de Qualitat: Ensenyar la seguretat viària i la mobilitat sostenible dota els estudiants d'habilitats essencials per a la vida, fomentant ciutadans responsables i ben informats.

10: Reducció de les Desigualtats → Mobilitat Accessible per a Tothom: Incorporar l'entrenament en bicicleta al currículum permet als nens de tots els contextos aprendre a moure's per la ciutat amb seguretat, sense necessitat de vehicles privats.

11: Ciutats i Comunitats Sostenibles → Promoció del Transport Sostenible: Educar una generació de ciclistes responsables contribueix a sistemes de transport més segurs i sostenibles, especialment per a grups vulnerables.

13: Acció pel Clima → Reducció de la Petjada de Carboni: L'entrenament en bicicleta des de jove fomenta emissions més baixes, beneficiant la salut pública i el medi ambient.

Conclusió

Implementar un programa d'educació en l'ús de la bicicleta a les nostres comunitats proporcionaria i fomentaria una alternativa segura, flexible i eficient al transport públic, abordant els principals reptes de mobilitat a les comunitats de totes les mides. Aquest projecte contribuiria a crear una comunitat sostenible, reduir la congestió viària i millorar l'accessibilitat per a tothom, especialment per als grups vulnerables.

En resum, aquesta iniciativa dona suport als objectius de desenvolupament sostenible i promou l'acció climàtica, millorant tant l'entorn com la qualitat de vida a les comunitats, d'acord amb la visió d'Insight Penedès.